

Fundacja Promocji Inicjatyw Społecznych POLPROM

Mini przewodnik po innowacyjnym rozwiązaniu *„Kurs na utrzymanie aktywności zawodowej”*

Warszawa, styczeń 2019 roku

Wprowadzenie

Kurs na utrzymanie aktywności zawodowej to zestaw narzędzi opracowanych z myślą o osobach dojrzałych, które po osiągnięciu wieku emerytalnego chcą utrzymać aktywność zawodową i wykonywać pracę, która jest źródłem satysfakcji. Charakterystyczną cechą tych narzędzi jest to, że powstały z uwzględnieniem najważniejszych zasad skutecznej edukacji osób dorosłych i pozwalają na wdrożenie tej metody przez wszystkich chętnych naśladowców.

Prezentowane rozwiązanie innowacyjne zawiera zarówno elementy skierowane bezpośrednio do osób dojrzałych, jak i materiały pomocnicze przydatne w pracy doradców do spraw utrzymania aktywności zawodowej.

Dojrzały klient, czyli kto?

Dojrzała osoba na rynku pracy to osoba, która zbliża się do wieku emerytalnego lub już ten wiek osiągnęła. Praktyka pokazuje, że duża grupa osób korzysta z prawa do przejścia na emeryturę najszybciej, jak to jest możliwe. Decyduje o tym wiele czynników – np. sytuacja zdrowotna, oczekiwania rodziny czy wypalenie zawodowe. Odejście z pracy na emeryturę najczęściej oznacza zaniechanie jakiegokolwiek aktywności zawodowej. Tymczasem prawdziwy wybór nie polega na tym, czy dalej pracować w dotychczasowym charakterze, czy zakończyć aktywność. Wiek emerytalny to doskonały moment na zbudowanie nowej ścieżki aktywności zawodowej i podjęcie pracy zgodnej z zainteresowaniami, umożliwiającej godzenie ról rodzinnych i zawodowych oraz zapewniającej satysfakcjonujący dodatkowy dochód. Do podejmowania dojrzałych decyzji zawodowych namawiamy wszystkie osoby w wieku okołoemerytalnym.

Doradca do spraw utrzymania aktywności zawodowej, czyli kto?

Doradca to osoba, która wykorzystuje swoje dotychczasowe doświadczenie i narzędzia zawarte w innowacyjnym rozwiązaniu *Kurs na utrzymanie aktywności zawodowej* do wspierania dojrzałych klientów w poszukiwaniu najlepszego dla nich miejsca na rynku pracy.

Doradca może mieć doświadczenie dotyczące rynku pracy – wówczas z narzędzi składających się na *Kurs na utrzymanie aktywności zawodowej* wybierze te, które dotyczą zasad skutecznego wspierania osób dojrzałych, oferty organizacji pozarządowych czy podmiotów ekonomii społecznej. Jeśli dotychczasowe doświadczenie doradcy dotyczy pracy z osobami dojrzałymi (np. w instytucjach pomocy społecznej, w organizacjach pozarządowych, uniwersytetach trzeciego wieku), to *Kurs na utrzymanie aktywności zawodowej* będzie dla niego źródłem informacji o rynku pracy i różnych formach zatrudnienia, które mogą być atrakcyjne dla osób dojrzałych. Nie ma zamkniętego katalogu instytucji i organizacji, w których powinien działać doradca. Nie ma też gotowego opisu niezbędnych

Projekt jest współfinansowany ze środków Unii Europejskiej w ramach Europejskiego Funduszu Społecznego

kompetencji. Wystarczy chcieć pomagać osobom dojrzałym w znalezieniu nowego miejsca na rynku pracy i wnikliwie zapoznać się z informacjami zawartymi w przygotowanych przez nas materiałach.

Jesteśmy przekonani, że w gronie dojrzałych czytelników *Vademecum rynku pracy* znajdzie się wiele osób, które po lekturze tych informacji, same będą swoimi najlepszymi doradcami.

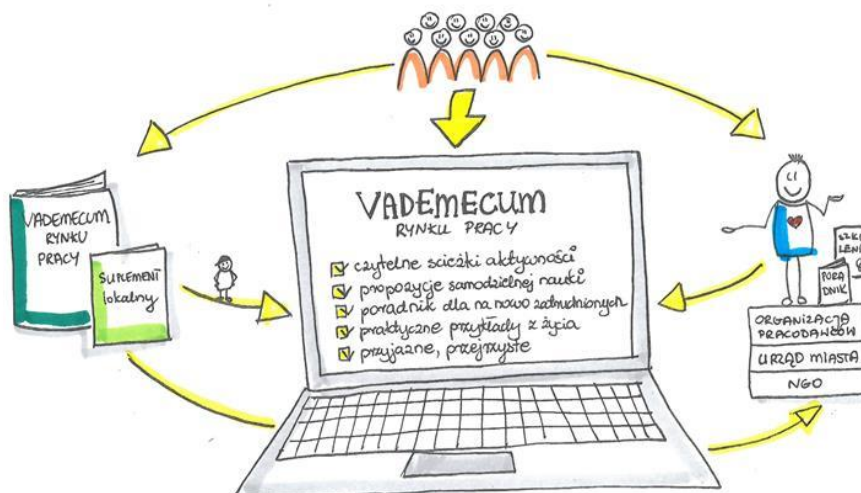
Dlaczego ten temat jest ważny?

Powyżej przedstawiliśmy kto, co i dla kogo może zrobić wykorzystując innowacyjne rozwiązanie *Kurs na utrzymanie aktywności zawodowej*. Teraz pora odpowiedzieć na najważniejsze pytanie: dlaczego warto wspierać osoby dojrzałe w utrzymaniu aktywności zawodowej po osiągnięciu wieku emerytalnego?

Aktywność zawodowa, nawet w niewielkim wymiarze etatu, ukierunkowana na działania, które są źródłem satysfakcji, przyczynia się do wzrostu oceny własnych szans i pewności siebie, motywuje do rozwoju i dbania o siebie (w tym o zdrowie, kondycję fizyczną i psychiczną), zapewnia lepszą jakość życia osób dojrzałych, w tym lepszą sytuację finansową.

Wdrożenie tego rozwiązania innowacyjnego to również szansa dla rynku pracy na ograniczenie deficytu pracowników. Wzrost siły nabywczej emerytów to większe obroty lokalnych firm, szybsze tempo rozwoju i wyższe wpływy z podatków.

Warto upowszechniać rozwiązania zawarte w *Kursie na utrzymanie aktywności zawodowej*, bo zmieniający się szybko rynek pracy nie jest przyjazny dla osób dojrzałych, które często nie rozumieją fachowego języka HR, nie znają instytucji rynku pracy, nie mają nawyku korzystania z oferty wsparcia i nie szukają informacji.

Projekt jest współfinansowany ze środków Unii Europejskiej w ramach Europejskiego Funduszu Społecznego

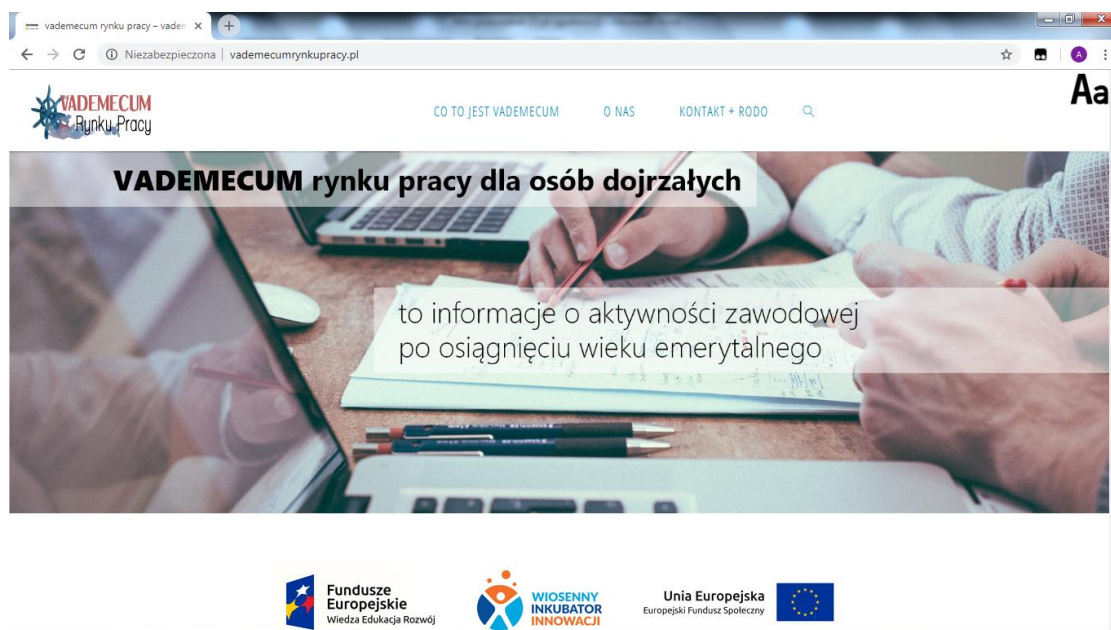

Struktura innowacyjnego rozwiązania

Kurs na utrzymanie aktywności zawodowej obejmuje następujące elementy:

1. Strona internetowa

www.vademecumrynkupracy.pl

Vademecum to zebrany w jednym miejscu szeroki zakres informacji o aktywności zawodowej. W sposób szczególny przedstawiane są pomysły na pracę, którą można łączyć z różnymi obowiązkami rodzinnymi, wykonywać w ograniczonej liczbie godzin lub przez kilka miesięcy w roku. Przede wszystkim jednak *Vademecum* opisuje pracę, która jest związana z pasją, daje satysfakcję z udziału w ważnych projektach lub realizacji ważnych społecznie celów. Jednym słowem – przybliża aktywność zawodową przyjazną osobom dojrzałym.

Strona jest podzielona w czytelny sposób na rozdziały:

- **Informator o pracy osób dojrzałych** (w tym uwarunkowania prawne dotyczące np. łączenia pracy z emeryturą i zatrudnienia osób w wieku ochronnym);
- **Przewodnik po dostępnej pomocy** (w tym o ofercie instytucji rynku pracy i firm szkoleniowych oraz o realizowanych programach i projektach);
- **Możliwe formy aktywności: Gdzie pracować?** (ze szczególnym odniesieniem do warunków prowadzenia własnej firmy, zaangażowania w działalność organizacji pozarządowych i współpracy z podmiotami ekonomii społecznej);
- **Poradnik poruszania się po rynku pracy** (w tym wymagania współczesnego rynku pracy, sposoby poszukiwania zatrudnienia, przygotowanie do rozmowy z przyszłym pracodawcą);
- **Dobre praktyki utrzymania aktywności zawodowej** (przykłady inicjatyw podejmowanych w różnych częściach Polski);
- **Przydatne adresy stron internetowych.**

Strona jest napisana przystępnym językiem. Zawiera dużo przykładów i pozwala na dokonanie wyboru z szerokiej oferty aktywności zawodowej. Redakcja informacji nie pozostawia wątpliwości, że są przygotowane z myślą o osobach dojrzałych. Przydatność i kompleksowość treści została wysoko oceniona przez osoby dojrzałe i przedstawicieli instytucji, które mogą wdrożyć elementy *Kursu na utrzymanie aktywności zawodowej*.

Projekt jest współfinansowany ze środków Unii Europejskiej w ramach Europejskiego Funduszu Społecznego

2. Broszura

Drukowana wersja *Vademecum rynku pracy* została przygotowana jako alternatywne źródło informacji dla odbiorców, tj. osób w wieku 55+ oraz materiał pomocniczy dla doradców. Nie jest to zwykła kopia informacji zamieszczonych na stronie internetowej, ale specjalnie przygotowany wybór tematów przedstawionych w skróconej formie. Wersja drukowana zawsze powinna być uzupełniona suplementem zawierającym ważne adresy związane z lokalnym rynkiem pracy. Osoby dojrzałe w wielu przypadkach wolą posługiwać się broszurą, w której mogą zaznaczać interesujące informacje i robić notatki. Broszurę łatwiej też przekazać innej osobie dojrzałej lub zabrać ze sobą na spotkanie z doradcą.

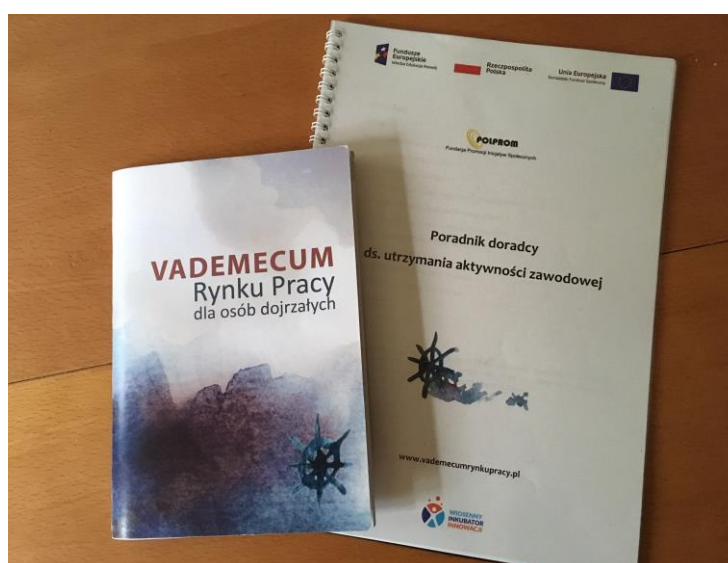
3. Poradnik doradcy do spraw utrzymania aktywności zawodowej

Rolą doradcy do spraw utrzymania aktywności zawodowej jest wspieranie osób dojrzałych w podejmowaniu decyzji zawodowych. Zadania doradcy obejmują zarówno przekazanie wiedzy, jak i minimalizowanie obaw przed niepowodzeniem, które u klientów z tej grupy wiekowej są ważną barierą udziału w różnych formach wsparcia. Dlatego doradca musi mieć dostęp do wiedzy o ofercie rynku pracy skierowanej do osób dojrzałych oraz o specjalnych potrzebach edukacyjnych seniorów. Przydatne są dla niego również wskazówki na temat sposobu dotarcia do dojrzałych klientów. Wszystkie te informacje zawarte są w *Poradniku doradcy*. Opracowanie to może być uzupełnieniem wiedzy zdobytej podczas szkolenia doradców lub samodzielnym źródłem informacji.

Poradnik podzielony jest na trzy części:

- Jak być dobrym doradcą ds. utrzymania aktywności zawodowej?
- Jak efektywnie wspierać dojrzałych klientów?
- Jak zaplanować usługi doradcze?

Poradnik zawiera informacje m.in. o tym, w jaki sposób skutecznie docierać do dojrzałych klientów oraz opisuje podstawowe zasady organizacji i prowadzenia sesji doradczych. Czytelnik pozna również etapy pracy doradczej i sposoby radzenia sobie w trudnych sytuacjach.

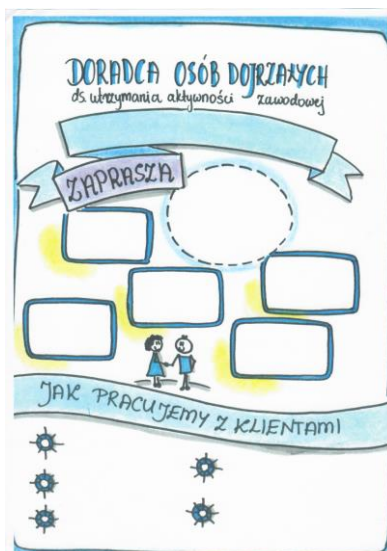

4. Program szkolenia doradców ds. utrzymania aktywności zawodowej

Szkolenie dla doradców ma służyć przekazaniu wiedzy zawartej w *Poradniku* i jej praktycznemu wdrożeniu do oferty doradcy do spraw utrzymania aktywności zawodowej. Program szkolenia zawiera moduły składające się na dwa dni szkoleniowe, które można dowolnie modyfikować w zależności od potrzeb grupy i z uwzględnieniem doświadczenia zawodowego uczestników:

- Kim jest klient doradcy ds. utrzymania aktywności zawodowej?
- Analiza cech osoby dojrzałej pod kątem zasad pracy z takim klientem
- Sytuacje trudne w pracy z osobami dojrzałymi
- Jak się uczą osoby dojrzałe?
- Jak uczyć osoby dojrzałe?
- Jakie potrzeby mają osoby starsze?
- Przedstawienie *Vademecum rynku pracy* i metod wykorzystania tego narzędzia w pracy z osobami dojrzałymi
- Etapy pracy doradcy ds. utrzymania aktywności zawodowej z dojrzałym klientem
- Język przyjazny dla osób dojrzałych
- W jaki sposób promować aktywność zawodową wśród osób starszych / jak docierać z działaniami?

Uzupełnieniem programu jest rozbudowany zestaw materiałów szkoleniowych.

5. Raport z testowania i weryfikacji

Raport zawiera opis dwumiesięcznego testowania innowacyjnego rozwiązania *Kurs na utrzymanie aktywności zawodowej* oraz wyniki weryfikacji przeprowadzonej z udziałem osób dojrzałych, instytucji zainteresowanych wdrożeniem oraz ekspertów współpracujących z Wiosennym Inkubatorem Innowacji oraz Fundacją Promocji Inicjatyw Społecznych POLPROM. Opracowanie to jest ważnym źródłem informacji dla przyszłych użytkowników *Kursu na utrzymanie aktywności zawodowej* i ułatwi im monitorowanie wdrażania. W szczególności, *Raport* zawiera informacje

Projekt jest współfinansowany ze środków Unii Europejskiej w ramach Europejskiego Funduszu Społecznego

o efektach jakościowych wdrożenia, które dotyczą wzrostu poziomu wiedzy we wskazanych obszarach zarówno w grupie osób dojrzałych korzystających z tego rozwiązania, jak i w grupie osób przygotowujących się wykonywania zadań doradcy ds. utrzymania aktywności zawodowej.

6. Mini przewodnik po innowacyjnym rozwiązaniu *Kurs na utrzymanie aktywności zawodowej*

Elementem rozwiązania innowacyjnego *Kurs na utrzymanie aktywności zawodowej* jest niniejszy *Mini przewodnik*, który potencjalnym użytkownikom powinien maksymalnie ułatwić wykorzystanie opracowanych materiałów.

Całość przedstawionych elementów *Kursu na utrzymanie aktywności zawodowej* obejmuje treści o objętości ponad 250 stron. Wydaje się, że opracowanie *Mini przewodnika* ma kluczowe znaczenie dla przedstawienia zakresu tematów objętych tym innowacyjnym rozwiązaniem, jak i wyjaśnienia wzajemnych powiązań między poszczególnymi elementami. *Kurs na utrzymanie aktywności zawodowej* nie został pomyślany jako zestaw narzędzi, z których w określonej kolejności powinni korzystać wszyscy użytkownicy. Jest to raczej kompleksowy zestaw narzędzi, z których każda osoba dojrzała i każdy doradca powinien wybrać te najbardziej przydatne dla uzyskania odpowiedzi na indywidualne pytania.

Część informacji zawartych na stronie internetowej, w broszurze, a nawet w *Poradniku doradcy* powtarza się, ale nie jest to wynik nieuwagi autorów, lecz przemyślanej struktury innowacyjnego rozwiązania. Dojrzała osoba, która trafi na stronę www.vademecumrynkupracy.pl nie musi już szukać nowych treści w broszurze, bo ich tam nie znajdzie. Może jednak wykorzystać broszurę do zrobienia notatek, zaznaczenia ważnych tematów itp. Znajdzie w broszurze tę samą strukturę treści, co na stronie i tę samą szatę graficzną. Osoby dojrzałe nadal w sposób szczególny traktują informacje wydrukowane.

Natomiast jeśli pierwszym źródłem informacji dla osoby dojrzałej będzie broszura, to w jej treści jest wskazane wiele odniesień do szczegółowego omówienia danego tematu na stronie internetowej. Spójna struktura treści znacznie ułatwi czytelnikowi odszukanie potrzebnych informacji w wersji online.

Warto też zwrócić uwagę, że materiały dla doradców przedstawione podczas szkolenia oraz w *Poradniku doradcy* co do zakresu merytorycznego oferowanego wsparcia muszą być zbieżne z tym, co dojrzały klient znajdzie w *Vademecum rynku pracy*.

Podsumowanie

Kurs na utrzymanie aktywności zawodowej to innowacyjne rozwiązanie opracowane przez Fundację Promocji Inicjatyw Społecznych POLPROM w ramach projektu grantowego Wiosenny Inkubator Innowacji, który realizuje Stowarzyszenie Wiosna w partnerstwie z Uniwersytetem Jagiellońskim.

Bardzo dziękujemy za stworzenie nam warunków do testowania innowacji i mamy nadzieję, że opinie osób korzystających z tego rozwiązania potwierdzą, że jest przydatne i opracowane w sposób przyjazny dla osób dojrzałych.

Wszystkim osobom dojrzałym życzymy wiele satysfakcji z podejmowania nowych wyzwań zawodowych.